

PRES IGEN MOD VERDEN

Ældste Dallin H. Oaks

De Tolv Apostles Kvorum
med søster Kristen M. Oaks

CES-foredrag for unge voksne • 4. november 2007 • Institutbygningen i Pocatello

Søster Oaks og jeg glæder os simpelthen over at være her i Pocatello og i institutbygningen i Pocatello i Idaho til en transmission i aften, der sendes til store dele af verden. Af hensyn til dem, der lytter med ude i den store verden, ønsker jeg at fortælle om den store gruppe unge voksne, som vi har i Pocatello-området. De tæller omkring 10.000, og deraf studerer ca. 7.000 på Idaho State University. Arthur Vailas, der er rektor på ISU, er her hos os i aften sammen med sin hustru. Det samlede antal immatrikulerede på Idaho State er ca. 14.000, så de sidste dages hellige udgør ca. 50 %. Det er en bemærkelsesværdig gruppe sidste dages hellige i det sydøstlige Idaho, og vi føler os især velsignet ved at være her for at sende denne CES-transmission.

Dating i forhold til at hænge ud, del 2

Da jeg talte til dette publikum ved et CES-foredrag i maj 2005, talte jeg om at date og at »hænge ud sammen«. Det afstedkom så mange reaktioner, at jeg tror, at jeg blive nødt til at sige noget om det igen, inden jeg fortsætter med det egentlige emne for min tale i aften.

Som hjælp til dem, der ikke har hørt om det, og for at genopfriske hukommelsen hos dem, som har, giver jeg et kort resume af mit tidligere budskab.

For det første tilsluttede jeg mig andre iagttagere, som udtrykte bekymring for tendensen blandt mange unge i tyverne, som udskyder ansvaret for ægteskab og familie.

For det andet fortalte jeg, at velinformede iagttagere fortæller, at dating næsten er forsvundet fra universiteterne og blandt unge voksne generelt. Det er blevet afløst af at »hænge ud sammen«. Jeg definerede det at hænge ud sammen og at date til gavn for dem, som ikke vidste, hvad det indebar. I et af de breve jeg modtog efter min tale – jeg tror, at det kom fra en kvinde her i Idaho – var der en ny og bedre definition. At hænge ud sammen, sagde hun, er at »drive den af i grupper«.

For det tredje talte jeg om, hvorfor dating var blevet svært og upopulært.

Så gav jeg dette råd, som jeg citerer fra foredraget:

»Mænd, hvis I er vendt hjem fra jeres mission, og I stadig følger det dreng/pige-mønster, som I blev rådet til at følge [før I fyldte 16], så er det på tide, at I bliver voksne. Mobiliser lidt mod og se jer omkring efter en, I kan danne par med. Begynd med en række forskellige aftaler med nogle forskellige unge kvinder, og når den fase så frembringer en god kandidat, så gå videre til at komme sammen. Det er tid til at blive gift. Det er det, som Herren ønsker for sine unge voksne sønner og døtre. Mænd har initiativet, og I mænd bør se at komme i gang. Hvis I ikke ved, hvad en date er, så kan denne definition måske hjælpe. Jeg fik den fortalt af mit 18-årige barnebarn. En »date« skal opfylde tre betingelser: (1) være planlagt, (2) være betalt og (3) man er sammen to og to.

Unge kvinder, modstå at gå for meget sammen i grupper og tilskynd til dates, der er enkle, billige og hyppige. Gør det ikke nemt for de unge mænd at hænge sammen gruppevis i situationer, hvor I kvinder sørger for maden. Giv ikke tilskud til snyltere. En gruppeaktivitet engang imellem er i orden, men når I ser mænd gøre det at hænge ud til deres primære kontakt med det modsatte køn, så synes jeg, at I bør sætte lås på køleskabet og låse fordøren.

Hvis I gør det, bør I også sætte et skilt op: »Vil åbne for en personlig date« eller noget lignende. Og I unge kvinder ... hvis vi skal overtale de unge mænd til hyppigere at bede om en date, så må vi fastslå en gensidig forventning om, at det at gå på en date ikke indebærer en vedvarende forpligtelse ...

Mine unge, enlige venner, vi råder jer til at kanalisere jeres samvær med det modsatte køn til et mønster med dating, som har mulighed for at udvikle sig til et ægteskab, ikke blot at hænge ud, der kun har udsigt til at udvikle sig til holdsport som fodbold. Ægteskabet er ikke en gruppeaktivitet – i det mindste ikke før børnene kommer i et betragteligt antal« (*Et helt livs pligt troskab*, CES-foredrag for unge voksne, 1. maj 2005, s. 5-6).

Nuvel, det er, hvad jeg vil citere fra min tale for 2½ år siden.

Hvad var det næste, der skete? Jeg modtog nogle takkebreve – mest fra kvinder. Mange sagde: »Du har ret.« Andre bekræftede det, som en refererede til, som »den mest beklagelige dating situation ... blandt singler generelt.« Nogle få mænd beklagede sig over, at kvinderne afviste dem, når de inviterede dem ud på dates og sagde, at det var kvinderne, som ikke havde travlt med at stifte familie.

I et andet brev stod der, at »mange unge enlige voksne i Kirken er frustrerede over »hænge ud«-kulturen ... men de føler sig magtesløse og kan ikke ændre det alene.« Denne kvinde takkede mig for at gøre enhver af os, som hun kaldte det, »personlig ansvarlig for at handle« og tilføjede, at hun havde fundet måder, hvorpå hun kunne »modarbejde det at hænge ud sammen og i stedet opmuntre til at date.« I et andet brev var der et eksempel på det (det er en af mine favoritter) med et billede af skiltet på døren til hendes lejlighed. Der stod: »Åbner for en personlig date!!!«

En anden kvinde fortalte, at hendes søster var blevet gift med en, som hun havde hængt ud med. De havde ikke datet ret meget, så de havde ikke lært at begå sig som par i sociale sammenhænge. Nu er deres ægteskab i fare, fordi de fortsat »hænger ud« i grupper – han med gutterne og hun med tøserne.

Tiden tillader mig ikke at gennemgå alle disse breve, men jeg vil gerne læse et, fordi det nok afspejler de mest typiske erfaringer. Dette brev kom et år efter min tale. Det var underskrevet af et par, som takkede mig for deres lykkelige ægteskab. De fortalte, at de havde læst på samme skole og været venner i en menighed for enlige. Han havde spurgt hende, om hun ville med ud på en date for sjov og for at lære hinanden bedre at kende. Efter at have overvejet det i nogle dage meddelte hun ham, at hun ikke var interesseret.

Der gik et par måneder, og så gav min tale det nødvendige skub. De skrev: »Under foredraget sagde du, at en »del af det, der gør det lettere at date, er at undgå antydningen af, at en date er noget meget alvorligt. Hvis vi skal overtale de unge mænd til hyppigere at invitere på en date, så må vi fastslå en gensidig forventning om, at det at gå på en date ikke indebærer en vedvarende forpligtelse.«

Umiddelbart efter foredraget,« fortsætter deres brev, »gik hun til ham og spurgte, om de kunne snakke.«

Hun fortalte ham, at hun havde tænkt over forslaget om at date, og hvis han stadig var interesseret, ville hun gerne prøve. »Der er stadig meget, vi skal lære om hinanden,« skrev de, »og mange tilpasninger forude. Vi blev gift den følgende maj i templet i Washington D.C. Dit ligefremme og tydelige råd hjalp os til at indse, at dating var en mulighed for at lære hinanden bedre at kende og ikke en umiddelbar forpligtelse til et langvarigt forhold eller et ægteskab.« Nemlig!

Som jeg sagde i min tale: »Enkle og hyppigere dates giver både mænd og kvinder mulighed for »at se sig omkring« på en måde, hvor der er omfattende mulighed for at bedømme kandidaterne. Den gammeldags date var en vidunderlig måde at lære en person af det modsatte køn at kende på. Den fremmer samtaler. Den giver jer mulighed for at se, hvordan I behandler andre, og hvordan I bliver behandlet, når I er sammen to og to. Den frembyder muligheder for at lære, hvordan man indleder og nærer et modent forhold. Intet af det sker ved at hænge ud« (*Et helt livs pligttrøskab*, s. 5).

Jeg vil gerne præsentere jer for min date i aften, min hustru Kristen.

Søster Kristen M. Oaks

God aften. Det glæder mig meget, at ældste Oaks stadig tænker på mig som sin date. Piger, håbet er altid lysegrønt. Og drenge, det gælder også for jer. Vi elsker jer, og er beæret over at være sammen med den store, ædle og opvoksende generation i Kirken. I er fremtiden, og I er storslåede. Der ligger så meget glæde og skønhed foran jer.

Vi ved også, at der er nogle enestående udfordringer ved at være ugift – beslutninger om uddannelse, ægteskab og troskab over for jeres familie og jeres religion. Jeg ønsker at tale om fire ting i aften, der ligger mig på sinde: (1) Jeres evne til at styrke jeres hjem og familie, (2) jeres evne til at opbygge og opløfte hinanden, (3) jeres tid i menigheder med enlige, eller som ugift i jeres hjemmenighed, og (4) at beslutte, hvem I skal date.

Et: Herren stoler på, at I vil bidrage til jeres families evige ophøjelse. Søster Mary N. Cook talte om dette emne ved oktoberkonferencen i 2007. Hun sagde: »Alle familier har brug for at blive styrket, lige fra den ideelle til den mest trængte. Den styrke kan komme fra jer« (»Styrk hjem og familie«, *Liahona*, nov. 2007, s. 11).

Jeg ønsker at bevidne, at det, hun sagde, er sandt. Jeres energi, jeres begejstring, jeres eksempel har en sådan virkning på jeres familie – selv når den kommer som breve eller telefonopringninger. De unge voksne i min familie er en fryd, og deres troskab, hengivenhed, humoristiske sans og tro danner en lim, der helt bogstaveligt holder vores familie sammen. Jeg citerer fra søster Cook: »Jeres eksempel på et retskaffent liv vil styrke jeres familie« (*Liahona*, nov. 2007, s. 11). I betyder noget, og I gør en forskel.

To: Vær gode ved hinanden. Vi har desperat brug for venlige og opmuntrende ord. De ord kan komme fra jeres læber. Begynd at bruge dem nu, og de bliver en evig velsignelse.

Brødre, jeg taler til jer. Vær aldrig bange for at opbygge personer omkring jer. Det, I siger, bliver husket meget længe. Ældste Oaks skrev i årbogen fra sin high school nogle rosende linjer til en ung pige, der som voksen blev hovedpræsident for en af Kirkens organisationer. Over 50 år efter han havde skrevet dem, brugte hun disse ord i sin biografi.

Vi har alle brug for at blive opløftet. Søstre, I er omgivet af rigtig mange flotte, gode og retskafne unge mænd. (Jeg blev mindet om dette, da jeg i sidste uge kørte gennem bankens drive-in og så to ædle præstedømmebærere på skærmen). Søstre, jeres opmuntrende ord og jeres vision, hvor I ser muligheder og det gode i andre, især hos mændene omkring jer, vil give stort bonus. Vi udvikler os og blomstrer, når vi får ros og påskønnes. Venlige og sande ord er en gave, som I giver jer selv og andre, og det vil de fortsat være i jeres ægteskab.

Tre: Mange er jer går i menigheder for enlige. Der er ikke en særlig kirke for enlige. Der kan være menigheder, grene eller klasser for enlige, men vi tilhører alle den samme kirke. Der kan være stor fornøjelse ved at komme i en menighed for enlige – aktiviteter, fester, tjenesteprojekter og åndelig vejledning. Der er muligheder for at knytte venskaber med andre med samme interesser og alder og til at møde nye venner. Men i disse omgivelser med mulige kommende ægtefæller og i en begrænset periode er der nogle enlige, der fokuserer næsten hele deres energi på en rasende søgen efter en mand eller hustru. I stedet for at nyde denne enestående periode til at møde andre i en tilsvarende ugift situation, bliver de opslugt af en nagende frygt for, at deres mulighed for et ægteskab forsvinder. De bliver blot mere frustreret og bekymret over deres ugifte tilstand.

I lever i jeres livs bedste tid – ingen rynker, fritid I selv kan bestemme over og en verden fuld af valg og muligheder. I ønsker at træffe afgørelser, der gavner. Men sommetider synes det meget svært at træffe disse valg. Hvorfor er det så svært?

Ældste Jeffrey R. Holland talte om dette emne, da han talte til missionærer om deres kampe i missionsmarken. Han talte om den pris, vi må betale for at vende tilbage til vor himmelske Fader. Hans råd gælder for enhver, der kæmper for at kende og tjene Gud. Mange af de missionærer, han talte til, var frustrerede, fordi de kun så begrænset succes, og de spekulerede på, om deres mission var af nogen værdi. De spurgte: »Hvorfor er det så hårdt? Hvorfor går det ikke bedre? Hvorfor kan vi ikke opleve en hurtigere fremgang? Hvorfor er der ikke flere mennesker, som tilslutter sig Kirken? Den er sand ... Vi tror på mirakler. Hvorfor kommer mennesker ikke i flokke til Kirken? ... Hvorfor er det ikke lettere?«

Ældste Holland svarede: »Jeg har tænkt meget over det. Lad mig give jer min personlige mening. Det er ikke Kirkens lære ... Jeg er overbevist om, at missionering ikke er let, fordi frelse ikke er en billig oplevelse.« (Og jeg kan tilføje, at et universitetsstudium eller livet på jorden ikke er let, fordi det ikke kan købes billigt). »Frelse har aldrig været let. Vi er Jesu Kristi Kirke, dette er sandheden, og han er vores store og evige Overhoved. Hvorfor skulle vi tro ... at det skulle være let for os, når det aldrig nogensinde har været let for ham? ... Hvordan kan vi på nogen måde bære et bevægende, varigt vidnesbyrd om forsoningen, hvis vi aldrig har kendt eller følt noget ved en sådan oplevelse? Som [medlemmer og] missionærer er vi stolte over at sige, at vi er Kristi disciple – og det er vi. Men bemærk mine ord. Det betyder, [at vi] må være forbedret på at gå noget af den vej, som han gik, føle noget af den smerte, han følte, og nu og da udgyde nogle af de tårer, han udgød« (*The Atonement*, tale ved seminar for nye missionspræsidenter, 26. juni 2007, s. 8).

Frelse er ikke en billig oplevelse, og det bør vi huske. Lad aldrig nogen prøvelse komme mellem jer og jeres troskab over for vor himmelske Fader. Lad aldrig nogen fornærmelse eller udfordring hindre jer i at tage nadveren og føre jer til åndelig svækkelse og muligvis til åndelig død. Hold fast og husk på det, I ved er sandt.

Fire: Beslut, hvem I skal date. Ældste Oaks og jeg ved begge udmærket, hvordan det er at være et ugift medlem af denne kirke. Han var enkemand i 2 år, og jeg

var ugift i over 50 år. (Det virkede som en verdensrekord!) Vi ved, hvad ensomhed er, og hvordan det føles at græde om natten, indtil ens pude er våd.

Vi er mange gange i den sidste tid blevet stillet det samme spørgsmål. Det lyder lidt i denne retning: »Det er ingen, som jeg kan date – hvad skal jeg gøre? Hvad foreslår I?« En ugift søster fortalte en nær ven, at hun var træt af at vente på at blive gift. Hun var træt af at være alene, træt af at forsørge sig selv, træt af selv at træffe alle beslutningerne og træt af at vente på, at hendes drømme blev opfyldt. Denne venten førte hende ingen steder. Hun ønskede alt det rette. Hun ønskede at være hustru, mor og få en familie, men i sin desperation gjorde hun alt det forkerte. Hun besluttede at gå efter en mand, som ikke havde hendes værdier – og det kunne være enhver mand, søstre. Hun erfarede for sent, at hendes kompromis kun havde bragt hende dyb sorg, selvhad og fortvivelse. Hun erfarede for sent, at hendes venten på Herren ville have været prisen værd i form af personlig fred og lykke.

Igen spørgsmålet: »Det er ingen, som jeg kan date – hvad skal jeg gøre?« Jeg beder jer i aften om selv at svare på det spørgsmål.

Hvad ønsker I for jer selv, for jeres kommende ægtefælle og jeres familie? Vi lever i den største af alle uddelinger, og vi bør selv vide, hvorfor den er så vidunderlig, og hvad vi håber at opnå. Jeg vil bede jer om i aften at skrive et brev til jer selv, et brev, som kun I vil læse – et brev til jer selv i fremtiden og til den familie og de børn, som I ønsker at få, et brev, der besvarer spørgsmål og fortæller om jeres hjertes ønsker. Når I ved, hvem I er, og hvad I ønsker og leder efter, så vil I finde det.

Ønsker I, at jeres kommende familie ved, at de har en himmelsk Fader, som elsker dem, som er direkte involveret i deres liv, og som våger over dem? En himmelsk Fader, som besvarer deres bønner? En himmelsk Fader, som er interesseret i hvert eneste åndedræt, de tager, og tilmed i antallet af hår på deres hoved? En himmelsk Fader, som våger over dem, når de går hjemmefra om morgenen og kommer hjem om aftenen, og når de skal afgøre, om noget er rigtigt eller forkert?

Ønsker I en partner, som indgår evige pagter med vor himmelske Fader – indgår pagt om at forblive loyal og tro og ved jeres side, når livet er svært? Jeg fik engang en velsignelse, som sagde: »Hvis du ikke kan klare problemerne ved at være ugift, er du ikke i stand til at

klare presset ved at være gift.« Jeg vidner om, at dette er sandt. Herren vil styrke jer og opløfte jer.

Ønsker I, at jeres kommende mand eller hustru og børn kender deres Frelser og Forløser Jesus Kristus, som led »smerter og trængsler og fristelser af enhver art, og dette for at det ord må blive opfyldt, som lyder: Han vil påtage sig sit folks smerter og sygdomme [og byrder og sorger]«? (Alma 7:11). Ønsker I dette, eller ønsker I at stå alene?

Ønsker I, at jeres familie er forenet i deres vidnesbyrd om Joseph Smith og Mormons Bog og at føle den store styrke, som dette vidnesbyrd kan bringe jeres familie? Ved I uden tvivl, at I tilhører Kristi sande kirke på jorden, og at I har fuld adgang til velsignelserne evigt liv og lykke? Og elsker og støtter I præsident Gordon B. Hinckley som Guds profet på jorden?

Skriv det brev til jer selv i aften, eller når det passer jer bedst. I skriver til jeres kommende nærmeste og lader dem vide, hvad I ønsker i ægteskabet, de standarder, I sætter for jer selv, den måde, I klæder jer på og går ud på, og den kærlighed, I ønsker dem. Gør dette, og så vil alle jeres spørgsmål besvare sig selv. Kraften dertil ligger i jer. I kender svarene, og I ønsker at være lykkelige for evigt og opleve fred og tryghed. Svarene ligger i jer.

Jeg elsker jer så højt. Jeg er taknemlig for at være medlem af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Jeg ønsker at fortælle jer, at jeg ved, at denne kirke er sand, og at den er et fyrtårn af tryghed i en meget mørk verden. Og jeg siger dette i Jesu Kristi navn. Amen.

Pres igen mod verden

Tak, Kristen. Før jeg fortsætter med min forberedte tale, så lad mig blot sige, hvor velsignet jer føler mig ved at være gift med en verdensrekordindehaver. Nu til mit emne i aften.

Det er en udfordrende tid for unge. Hver dag bliver vi overfaldet af store bekymringer: Global opvarmning, krige og rygter om krige, tørke, risiko for smitsomme epidemier og en mulig lavkonjunktur. Kystbyer bekymrer sig om højere vandstand i havene, så højvandet når op til deres hoveddør eller ind over dørtærskelen. Men selv om alt dette er alvorligt, er jeg mere bekymret over den bølge af ondt, som skyller ind over verden i dag.

Jeg betragter alle de udfordringer som en opfyldelse af den profeti, som Lehi fik: Der må være »en modsætning i alt« (2 Ne 2:11). Midt i alle disse udfordringer

bør vi sætte vores lid til Herrens store løfter. Han har belært os om, at han ikke befaler os noget uden, at han forbereder en udvej, så vi kan udføre det (1 Ne 3:7). Han har vist os, at selv om det måske ikke umiddelbart virker som om han besvarer vore bønner om hjælp i svære tider, vil han styrke os, så vi kan løfte den byrde, der hviler på os (se Mosi 24:14-15). Han har også sagt: »Er I beredt, behøver I ikke at frygte« (L&P 38:30).

Vi er omgivet af ondt i litteratur, musik, underholdning, film og videoer, på internettet, i vore skoler og i forretningsverden. Vi kan ikke ændre den onde indflydelse, som uundgåeligt presser sig på os og vore familier, men vi kan øge vores evne til at håndtere den. Vi må bygge vores egne små øer af sindsro og styrke vore barrierer mod de kræfter, som bestormer os i vore beskyttede rum. Kort sagt, vi må *presse igen mod verden*.

Ideen om at presse igen mod verden er ikke en opfordring til revolution eller til at distancere os fra vore naboer eller til at være en belastning for dem, vi er nødt til at omgås. Det går blot ud på, at vi inden for vores egen tidsgrænse og indflydelse tager et standpunkt, gør det kendt og forsøger at overbevise andre om dets fordele – i det mindste for os.

Som eksempel på, hvad jeg mener med at presse igen, vil jeg dele en personlig oplevelse med jer, som jeg ikke har fortalt om offentligt før. Den fandt sted for over 50 år siden. Jeg var sergent i Utahs nationalgarde og var lige blevet 21 år og opfyldte de forskellige krav for at blive officer, løjtnant i artilleriet – alle krav på nær ét. Jeg skulle igennem en lægeundersøgelse.

Jeg henvendte mig på et militærhospital. Det var bemandede af reservetropper som mig selv, hvilket måske er forklaringen på det, jeg oplevede. En korporal tjekkede, om jeg var farveblind. Han viste mig 10-12 sider med forskellige farvede prikker og spurgte, hvilket tal jeg så i de forskellige prikker på hver side. Da jeg var færdig med prøven, lukkede han bogen og sagde så: »Sergent, du kan aldrig blive officer, for du er farveblind.«

Jeg var målløs. Hvis jeg var farveblind, så var det første gang, jeg hørte noget om det.

Skuffet og lidt fornærmet, besluttede jeg, at hvis jeg som sergent ikke kunne slippe igennem den lægeundersøgelse for at blive officer, så skulle jeg ikke have det at vide af en korporal af lavere rang end jeg selv. Jeg forlangte at tale med kaptajnen, en læge som jeg

kunne se ved sit skrivebord i den anden ende af lokalet. Jeg pressede mod systemet, og jeg gjorde det så insisterende, at korporalen modvilligt førte mig til kaptajnen.

»Hvad er problemet,« spurgte lægen. Jeg forklarede sagen, og han tog bogen med farveprikkerne ud af hånden på korporalen og til min lettelse, lavede han selv testen på mig. Efter jeg havde nævnt alle de numre, jeg kunne se i de farvede prikker, talte han direkte til os begge. »Sergent, du har bestået. Korporal, du er farveblind.«

Således kvalificerede jeg mig til at blive løjtnant i Utahs nationalgarde, hvilket åbnede andre døre for mig og gav mig nogle vigtige erfaringer i livet. Der er tidspunkter, hvor man bare er nødt til at presse igen.

Vi lever i en farlig tid, og der er stor grund til bekymring. Ikke desto mindre bør unge nu – som i tidligere svære tider – gå fremad med optimisme og forberede sig på et langt og produktivt liv. Gift jer. Få børn. Få en uddannelse. Hav tro.

I sin seneste bog *Finding Peace, Happiness, and Joy* har ældste Richard G. Scott givet et kapitel titlen »At leve trygt trods tiltagende ondt«. Jeg citerer fra kapitlet:

»I har et valg. I kan vride hænderne og blive opslugt af bekymring for fremtiden eller vælge at bruge det råd, som Herren har givet, om at leve med fred og lykke i en verden fyldt med ondskab. Hvis I vælger at koncentrere jer om den mørke side, så er det det, som I vil se ...

Se nu på den lyse side. Trods steder med ondskab, så er verden som helhed majestætisk smuk og fyldt med mange gode og oprigtige mennesker. Gud har sørget for en måde, hvorpå vi kan leve i denne verden og ikke blive besmittet med den nedbrydende påvirkning, som har spredt sig overalt« (2007, s. 172-173).

Alt dette er muligt, hvis vi har tro, hvilket betyder tillid til Herren. Tillid til hans plan. Tillid til hans lovede velsignelser. Og tillid til hans ledere, som ikke vil føre jer på afveje.

Hvad vi bør gøre på sabbatten

En af de mest effektive måder, hvorpå vi kan gå fremad i tro og presse igen mod verden, er ved at holde sabbatsdag på en passende og opbyggende måde. Denne dag til tilbedelse og hvile fra verdsligt arbejde er et guddommeligt anvist anker i livets storme. Når vi holder den på passende vis, vil det hjælpe os og vores familie med at udvikle den åndelige styrke, vi har brug for til

at stå fast over for fristelser og bevare os uplettede af verden (se L&P 59:9). En passende brug af sabbatten vil styrke troens lys og håbet i en tiltagende storm af ondskab.

Jeg er bevidst om, at de fleste prædikener på sabbatten handler om det, vi *ikke bør gøre* på sabbatsdagen. Det er ikke mit budskab. Jeg vil tilegne det meste af denne tale på det, vi *bør gøre* på sabbatten.

Vi har fået befaling om at »iagttage sabbatsdagen, [og holde] den hellig« (L&P 68:29). Sabbatten er reserveret som en hellig tid til åndelig og fysisk fornyelse: Deltagelse i nadveren, forberedelse til og udførelse af ordinancer, lære og undervise i evangeliske bud og principper, at fremme sammenholdet i familien, yde tjeneste og deltage i opbyggende selskabelighed.

I vores syn på sabbatten adskiller vi os meget fra de fleste andre mennesker i verden. Vi lever i en tid, hvor de fleste mennesker ikke tillægger sabbatten nogen hellig betydning. Det er blevet en dag, der bruges til at efterstræbe velstand, fornøjelse og personlig magelighed. Det er den største indkøbsdag i ugen. Det er en dag til stranden, båden og andre fornøjelser. Det er den foretrukne dag til sport, boldspil, rodeo osv.

Vi kender alle til baggrunden for sabbatten. På seks dage skabte Gud jorden, og alt der er i den, men på den syvende dag hvilede han. Han har velsignet sabbatten og »helliget den« (1 Mos 20:11). Han befalede: »I seks dage må du arbejde og gøre alt, hvad du skal; men den syvende dag ... må du ikke gøre noget som helst arbejde« det gælder også familien og ansatte (v. 9-10). Vi bør »huske« den dag og »holde den hellig« (v. 8).

Sabbatten var et tegn på Guds pagter med Israel. Gennem profeten Ezekiel sagde Herren, at han havde givet Israel sine love (befalinger; se Ez 20:11), og »også mine sabbatter gav jeg dem som tegn mellem mig og dem, så de kunne forstå, at jeg, Herren, helliger dem« (v. 12). »Mine sabbatter skal I holde hellige,« sagde Herren, »de skal være tegn mellem mig og jer« (v. 20).

Der var et formål med dette tegn og denne befaling, og der var velsignelser forbundet med at holde dem. Gennem profeten Moses erklærede Herren, at dersom Israel ville holde hans sabbatter og bud, ville han gøre deres land frugtbart og fredeligt (se 3 Mos 26:2-6). »Jeg vil give jer fred i landet« (v. 6), lovede han.

I moderne tid gav Herren atter befaling om, at vi på sabbatten skal »hvile fra [vores] arbejde« og »vise den

Højeste [vores] hengivenhed,« og på den dag skal vi »ikke gøre andet« (L&P 59:10, 13).

Når vi holder Skaberens befalinger, gør vi os berettigede til hans lovede velsignelser. Han har skabt os og ved, hvilket adfærdsmønster der vil gøre os i stand til at yde vores bedste indsats både fysisk og åndeligt, og han har givet os befalinger udset til at lede os til den adfærd.

For nogle år siden fik jeg en ny bil. Det var et stykke ingeniørkunst – anvendelig og kompleks – naturligvis skulle der benzin på regelmæssigt, og den skulle vedligeholdes jævnlige for at virke optimalt. Fabrikanten havde for at instruere brugeren om disse grundlæggende ting udarbejdet en instruktionsbog. Vor Skaber har gjort det samme for vores åndelige og fysiske legeme. Visdomsordet er en sådan vejledning. Det er sabbatten også.

Vor Skaber har fortalt os, at vores fysiske vitalitet og åndelige vækst fungerer bedst, hvis vi arbejder seks dage og hviler på den syvende. Mormonpionerernes vogntog overholdte den befaling. Fra mange kilder ved vi, at de rejste i seks dage og hvilede på den syvende. For mormonpionerne var det ikke kun en tid til hvile, men også til åndelig fornyelse. Den skik bekom dem godt. Historien fortæller, at de, som rejste seks dage om ugen over sletterne kom lige så hurtigt frem til deres bestemmelsessted, som de, der rejste syv dage om ugen, og med meget mindre slid, gråd, sammenbrud og tab af liv og kvæg langs vejen.

På samme måde trives vores fysiske krop ikke uden den næring, som Skaberen har tiltænkt os. Hvis vi for eksempel ikke får calcium nok, er konsekvensen ikke umiddelbart synlig, men med tiden vil vore kroppes mirakuløse maskineri bryde sammen uden det nødvendige næringsstof. Det samme er gældende for den åndelige vitalitet, vi har brug for at kunne holde ud på rejsen mod evigt liv. Hvis vi ikke tilrettelægger vores liv, så vi får den åndelige næring, vi har brug for, vil vores ånd blive hæmmet, og vi går i stå på rejsen mod vores evige mål.

Måden, vi klæder os på, er også vigtig i forbindelse med vores tilbedelse og krav på de velsignelser, som overholdelse af sabbatten giver. I de senere år har vi hos vore medlemmer – især de unge – oplevet en markant forringelse med hensyn til værdighed og den måde, hvorpå man er klædt, når de kommer for at tilbede i vore indviede bygninger. Vi bør sørge for at klæde os passende, når vi kommer for at tilbede og deltage i nadveren.

For at »vise den Højeste [vores] hengivenhed« (L&P 59:10), bør vi komme i vores egen menighed om søndagen. Deltag i den menighed, der har dit medlemskort, hvor du betaler tiende og får din tempelanbefaling fornyet. At deltage andre steder bør være en undtagelse. Unge voksne – især unge mænd – bør ikke drive fra menighed til menighed uden en kirkekaldelse. Mange, der gør det, forsøger måske at retfærdiggøre det med, at de søger efter en evig livsleddsager. Selvfølgelig er der passende sammenkomster for unge kirkemedlemmer, og vi gør, hvad vi kan, for at opmuntre til dem. Men den primære motivation bag deltagelse i søndagsmøderne bør ikke være den sociale. Sabbatten er en tid til deltagelse i nadveren, til at yde tjeneste og til at pleje forholdet til din biskop – Herrens almindelige dommer – som du skal gå til, når du skal have en tempelanbefaling.

Stå ikke i samme situation som en ung mand, der for nylig bad om en hurtig aftale med sin biskop, fordi han (den unge mand) gerne ville giftes i templet den følgende uge. Biskoppen sagde: »Hvem er du? Jeg har dit medlemskort, og jeg kender dine forældre, men jeg har ikke set dig, siden du kom hjem fra mission. Jeg har ingen optegnelse over dine tiendebetalinger. Jeg har ikke kendskab til, at du har tjent Herren gennem en kaldelse. Jeg kan ikke give dig en tempelanbefaling. Kom hjem til din menighed. Tjen her og betal din tiende her og lad biskoppen mærke din ånd her. Så kan vi tale om en tempelanbefaling om et par måneder.«

Da tempelægteskabet ikke kunne finde sted på det planlagte tidspunkt, var det svært for alle, især for biskoppen. Men biskoppen havde ret.

Nu hvor jeg er ved emnet, vil jeg gerne komme med en anmodning til alle jer unge voksne her i forsamlingen. De mest overbebyrdede personer i Kirken er vore biskopper. Vær søde ikke at gøre noget, som lægger mere til deres i forvejen tunge byrde. I skal selvfølgelig gå til dem for at få en tempelanbefaling, men vent ikke med at få en tempelanbefaling eller en kirkelig attest, indtil I flytter til en ny menighed, og så går til jeres nye biskop i sidste øjeblik. Hvis I gør det, er han nødt til at forhøre sig hos jeres tidligere biskop for at høre om jeres værdighed – og det kan tage dage og masser af hans tid. Gør ikke jeres udskydelser eller manglende planlægning til en ekstra byrde for en travl biskop.

Sabbatsdagen er anderledes

Som jeg sagde til at begynde med, ville jeg ikke tale om det, vi *ikke bør gøre* på sabbatsdagen. Jeg vil gerne fokusere på de positive ting, vi *bør gøre* for at kunne trække på de velsignelser, som er lovet dem, der holder sabbatten hellig. Vores indsats begynder med at se sabbatten som grundlæggende anderledes.

Ældste Spencer W. Kimball har sagt: Sabbatsdagen »er en dag til tilbedelse og til at udtrykke vores taknemlighed og påskønnelse over for Herren. Det er en dag, hvor man giver afkald på al verdslig interesse og priser Herren ydmygt, for ydmyghed er begyndelsen på ophøjelse« (*Kirkens præsidenters lærdomme: Spencer W. Kimball, 2006, s. 173*).

År senere, efter at ældste Kimball var blevet præsident Kimball, indførte Det Første Præsidentskab den mødeplan på tre timer, som vi stadig følger. De sagde, at den mødeplan placerede ansvaret for en passende overholdelse af sabbatsdagen på det enkelte medlem og familierne. Det Første Præsidentskab bemærkede, at »der ville blive mere tid til rådighed til personligt studium af skriften og familiecentreret studium af evangeliet. Andre passende sabbatsaktiviteter, såsom at styrke familiebåndet, besøge den syge og dem, der ikke kan forlade hjemmet, at tjene andre, at skrive dagbog og familiehistorie, at udføre slægtshistorie og missionere omhyggeligt burde planlægges og udføres« (brev fra Det Første Præsidentskab, 1. feb. 1980).

I år har kvorummer i Det Melkisedekske Præstedømme og Hjælpeforeningen i Kirken studeret præsident Spencer W. Kimballs lærdomme. I kapitlet med titlen: »Sabbatten – en fryd,« kan vi læse følgende: »Sabbatten er en hellig dag, hvor vi kan gøre det, der er værdigt og helligt. Det er vigtigt at afholde os fra at arbejde og dyrke fritidsinteresser, men det er ikke nok. Sabbatten opfordrer til konstruktive tanker og handlinger, og hvis man blot tilbringer dagen med at drive omkring og ingenting lave, så bryder man den« (*Kirkens præsidenters lærdomme, s. 173*).

Befalingen opfordrer til konstruktiv handling på sabbatsdagen. Den indeholder også en anvisning for de andre seks dage. »I seks dage må du arbejde og gøre alt, hvad du skal« (2 Mos 20:9). Bemærk jer det, døgnigter!

At deltage i nadveren er sandsynligvis den vigtigste del ved helligholdelse af sabbatten. Nadveren er en kirkelig ordinance, som vi har fået befaling om at deltage i

hver sabbatsdag (se L&P 59:9-10). Når vi indgår og holder pagterne i denne ordinance, er vi lovet, at »hans Ånd altid må være hos [os]« (L&P 20:77).

Hvorfor er det vigtigt altid at have hans Ånd hos os? Helligåndens mission er at vidne om Faderen og Sønnen og at lede os til sandheden. Dette vidne er altafgørende for vores personlige vidnesbyrd. Vi kan ikke få et vidnesbyrd om Faderen, som er ophav til frelsesplanen, og om Sønnen, som er vor Frelser, medmindre vi har modtaget et vidnesbyrd fra Helligånden. Alle medlemmer har modtaget Helligåndsgaven, men at deltage værdigt og passende i nadveren hver sabbatsdag er stadig afgørende for at bevare et stærkt vidnesbyrd. Kun gennem fornyelse af vore dåbspagter vil vi altid have hans Ånd hos os.

Helligånden har også den mission at minde os om ting og at lede os i sandhed. Denne personlige åbenbaring er væsentlig for at advare os mod fare og for at vejlede os, så vi kan leve vores daglige liv i harmoni med Herren og fremme det, han ønsker, at vi skal blive.

Af alle disse årsager er ugentlig tilstedeværelse ved nadvermødet og værdig og passende deltagelse i nadveren fundamentalt for vores daglige religiøse liv.

Her vil jeg gerne fortælle om en personlig oplevelse, som har påvirket min opfattelse af sabbatten. Da jeg studerede jura for mere end 50 år siden, var jeg en del af en lille studiegruppe, hvoraf en af de andre var ortodoks jøde. En fredag eftermiddag sagde han, at han var nødt til at tage af sted for at nå toget, så han kunne være hjemme i den nordlige del af Chicago, inden sabbatten begyndte ved solnedgang. Jeg fulgtes med ham til toget, og vi fortsatte vores diskussion af studiet på vejen.

Da vi nærmere os stationen, kom vores samtale ind på sabbatten. Jeg fortalte ham, at jeg beundrede hans trofaste overholdelse af sabbatten og fortalte ham, at jeg heller aldrig studerede på en sabbat. Han svarede: »Jeg studerer skam på sabbatten, men det er ikke lige så effektivt som de andre dage, for jeg kan ikke bruge min blyant til at strege under med.« Han forklarede, at blyanten var et redskab, og det måtte han ikke bruge på en sabbat.

Jeg har ofte tænkt over kontrasten i vores holdning til sabbatten. Han havde et regelsæt, som fastlagde, hvad han måtte og ikke måtte gøre. Jeg prøvede at følge et sæt af principper. Jeg var overbevist om, at jeg skulle

arbejde flittigt på mit jurastudie i seks dage, og at jeg så skulle undlade studierelateret arbejde på sabbatten.

For at I ikke skal tro, at jeg er kritisk over for min ven og hans tilgang til sabbatten, må jeg tilføje, at jeg mener, efter jeg har lært mere om den jødisk ortodokse måde at holde sabbat på, at deres skikke på mange måder er min og mange andre sidste dages helliges overlegen. For dem er sabbatten en dag, der er helt indviet til at erindre Herren, til at tilbede ham og at glæde sig over hans velsignelser til sit folk. Sabbatten er meget hellig. Familien samles. De går måske i synagogen, men »derudover er sabbatsdagen fuldstændig beregnet på, at familien kan være sammen og besøge hinanden og spise sammen, at studere skriften sammen ...« Forældre anråber Herren for velsignelser til deres børn. Og »aktiviteter, som kan splitte familien eller på anden måde forstyrre freden på den dag – sker ikke på sabbatten« (Jeffrey R. Chadwick, »The Jewish Sabbath«, ikke udgivet essay, 2007, s. 2-3).

»Kalder sabbatten frydefuld«

Vi har bestemt færre regler end de ortodokse jøder, men jeg spekulerer på, om vi kan matche deres fortrinlighed til trofast at udføre de positive formål med sabbatsdagen. Jeg har tænkt over mine egne rutiner for sabbatten, og jeg tror, at jeg nok har været bedre til at fokusere på det, jeg *ikke gjorde*, end det jeg *gjorde*. Som mange andre har jeg ikke været så god til at anvende belæringerne i skriften til at gøre det, der vil gøre sabbatten til det, som profeten Esajas kalder »frydefuld og Herrens hellige dag ærværdig« (Es 58:13).

I Esajas kapitel 58 kan vi læse:

»Hvis du tager dig i vare på sabbatten og ikke driver handel på min hellige dag, hvis du kalder sabbatten frydefuld og Herrens hellige dag ærværdig, hvis du ærer den ved ikke at gøre, som du plejer, drive handel og træffe aftaler,

så skal du glæde dig over lykken hos Herren. Jeg vil føre dig frem over landets høje og lade dig nyde godt af din fader Jakobs ejendom. Herren selv har talt« (Es 58:13-14).

Hvad kan det enkelte menneske og familien gøre for at gøre sabbatten »frydefuld«? Hvad kan vi gøre for at øge vores tro på Jesus Kristus og styrke vore familier ved at overholde sabbatten?

For 14 år siden fremsatte Det Første Præsidentskab en udtalelse, der opfordrede alle sidste dages hellige til

at »holde denne dag fri for verdslige aktiviteter og hellige sig selv ved at fokusere på tilbedelse, taknemlighed, tjeneste samt familieorienterede aktiviteter, der er passende på sabbatsdagen« (»First Presidency Statement on the Sabbath«, *Ensign*, jan. 1993, s. 80).

Vi bør bruge sabbatten til åndelig fornyelse. Vi bør, som præsident Kimball siger: »Vurderer hver eneste sabbatsaktivitet ud fra graden af andagtsfuldhed« (*Teachings of Spencer W. Kimball*, s. 176). Han forklarede: »På hebraisk betyder ordet *sabbat* »hvile«. Det indbefatter stille ro, fred i sind og ånd. Det er en dag, hvor man kan slippe selviske interesser og altopslugende aktiviteter« (*Teachings of Spencer W. Kimball*, s. 170).

Han anbefalede også en sabbatsaktivitet af særlig interesse for denne gruppe. »Det er,« sagde han, »en dag med sømmelig kurtiseren« (*Teachings of Spencer W. Kimball*, s. 171). Jeg understreger ordet *sømmelig*.

Sabbatten er også indstiftet, for at familien kan have tid sammen og for at styrke de familieband, som er en væsentlig del af evangeliet. Præsident Kimball sagde: »Tag jer tid [på sabbatten] til at være sammen som familie for at tale sammen, at studere skrifterne, at besøge venner, slægtninge og de syge og ensomme. Det er også et glimrende tidspunkt at skrive i jeres dagbøger og lave slægtsforskning« (*Teachings of Spencer W. Kimball*, s. 170).

Præsident Joseph F. Smith har lært os om et vigtigt princip om familien og sabbatten. Udover at deltage i kirkemøderne, siger han: »Jeg ville virkelig gerne have det privilegium at sidde ned i mit hjem sammen

med min familie og tale med dem, sludre med dem og lære dem bedre at kende. Jeg vil gerne have det privilegium at bruge så megen tid, som jeg om muligt kan på sabbatsdagen i den hensigt at lære mine børn bedre at kende, holde mig ajour med dem og holde dem ajour med skrifterne og få dem til at tænke på andet end sjov og ballade, latter og munterhed og deslige« (i James R. Clark, red., *Messages of the First Presidency*, 6 bd., 1965-1975, 5:17-18).

Jeg appellerer til jer unge voksne, gifte og ugifte, om at gøre sabbatten til en dag, hvor familien er samlet. Strejf ikke omkring på jagt efter fornøjelser, som splitter familien. Tilbed, studér, tal og fryd jer sammen. Gør sabbatten »frydefuld og Herrens hellige dag ærværdig.« Som Esajas lovede, »så skal du glæde dig over lykken hos Herren. Jeg vil føre dig frem over landets høje og lade dig nyde godt af din fader Jakobs ejendom. Herren selv har talt« (Es 58:13-14).

Mine kære brødre og søstre, dette er Jesu Kristi evangelium. Vi er børn af himmelske forældre. Vi er her på jorden med et formål, og det formål leder os mod disse evige familieforhold, som vi har talt om. Med tiden eller i hele evigheden vil hver eneste af vor himmelske Faders største velsignelser være jeres, hvis I holder hans befalinger, og en af hans befalinger er at ære sabbatsdagen. Når vi gør det, fungerer vi bedre fysisk og åndeligt, og vi går hurtigere frem ad den vej, der fører til evigt liv, som Gud, vor evige Fader, har fortalt os, »er den største af alle Guds gaver« (L&P 14:7). Jeg vidner om, at dette er sandt, og jeg nedkalder hans velsignelser over jer, mine ædle unge venner, i Jesu Kristi navn. Amen.